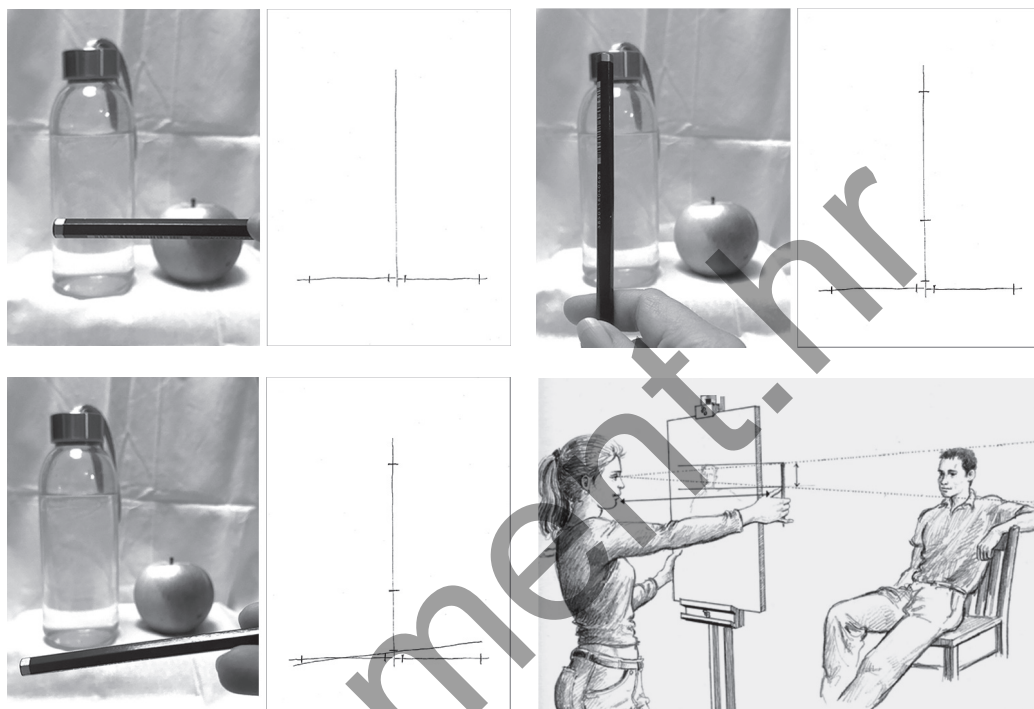

Ovaj se postupak naziva **viziranje**.

Pri viziranju sami odabiremo svoju jedinicu mjere (manju veličinu), ovisno o objektu koji crtamo. To nije mjera definirana mjernim jedinicama kao što su centimetri ili milimetri, već dio naše olovke, primjerice od vrha do palca. Ne pomičući palac, promatramo koliko puta ta mjera stane u neku veću veličinu. Tako određujemo omjer dviju veličina.

Kako bismo ispravno odredili sve proporcije, viziranjem promatramo i sve ostale veličine i njihov odnos.

Također, s pomoću olovke kao alata za mjerenje na papir možemo prenijeti i kutove promatranog objekta. Olovku i dalje držimo u ispruženoj ruci, u visini očiju te ju rotiramo kao da je prislonjena na staklo sve dok se ne poklopi s linijom čiji nagib želimo prenijeti na papir. Olovku je zatim potrebno bez zao-kretanja premjestiti na papir.

Vježba 7. Šalica

Nacrtajte šalicu prema zadanom predlošku.

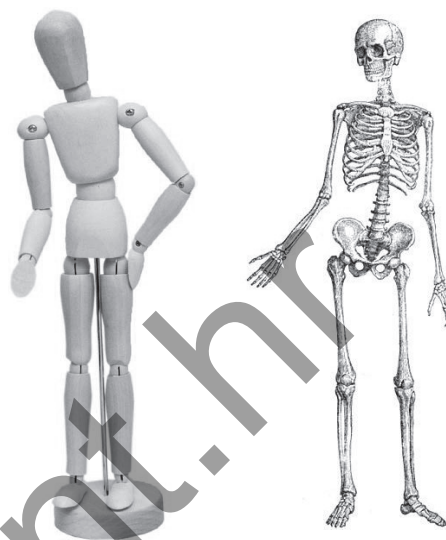
Za crtanje šalice s fotografije mnogi od vas postaviti će papir vertikalno jer „znate“ da je šalina predmet koji je viši nego širi. Međutim, uzmete li olovku i izmjerite li viziranjem dimenzije plohe koju zauzima šalina zajedno s tanjurićem, uvidjet ćete da je širina veća od visine i da je potrebno papir okrenuti horizontalno kako bi kadar bio u harmoniji s proporcijama papira.

LJUDSKO TIJELO

Kao i sve što nas okružuje, i ljudsko se tijelo sastoji od dijelova koje možemo promatrati pojedinačno, a zatim u cjelini. Nakon što usvojite analitičko promatranje, lako ćete uočiti geometrijske oblike i proporcije ljudskog tijela.

Promatranje oblika i uočavanje proporcija važan je početak crtanja ljudskog tijela. Pri crtanju najčešće griješimo u proporcijama, zbog elemenata čiji izgled „znamo“. Tako se na crtežu često događa da nam je primjerice glava prevelika, ramena su preuska, ruke prekratke, šake i stopala premaleni itd. Promatranje proporcija nimalo se ne razlikuje od promatranja proporcija bilo kojeg drugog predmeta. Važno je fokusirati se na vizualno razmišljanje i analizu, ne na naučene forme.

Oblike od kojih se sastoji ljudsko tijelo za početak promatrajte kao valjke s pomoću kojih na crtež već znate prenijeti volumen. U tome vam može pomoći drvena lutka sastavljena od pojednostavljenih valjkastih geometrijskih tijela. Osim toga, saznajte i koristite se osnovnim informacijama o ljudskoj anatomiji. Primjerice, zapamtite da se ljudske ruke pružaju gotovo do koljena te da je visina glave $\frac{1}{8}$ ukupne visine čovjeka.

Ljudske proporcije opisane su na crtežu Leonarda da Vincija „Vitruvijev čovjek“. Svedemo li čovjeka na oblik, liniju, boju i sjenu, zadatak nije teži od prethodnog.

BOJA

Boja je zapravo osjetilni doživljaj. On nastaje kada svjetlost karakterističnog spektra pobudi receptore u mrežnici oka. Ulaskom u oko zraka se lomi kao u prizmi i raspršuje u spektar. Ako ste ikada vidjeli dugu, upoznali ste osnovni spektar boja.

Spektar se dijeli na **kromatski** (crvena, narančasta, žuta, zelena, cijan ili svjetloplava, indigo ili tamnoplava i ljubičasta) te **akromatski** (bijela, crna, siva).

Akromatski spektar naziva se i nebojama jer je posljedica prekomjerne svjetlosti ili njezina odsustva. S obzirom na to da je boja zapravo reakcija fotoosjetljivosti oka, svjetlost je zaslužna za kreaciju spektra. Boja je opažaj određenog raspona frekvencije (vibracije) od 400 do 800 bilijuna Hz. Prije crvene nalazi se nama nevidljiva infracrvena, a poslije ljubičaste nama nevidljiva ultraljubičasta.

U likovnoj kulturi kromatski spektar boja dijeli se na primarne, sekundarne i tercijarne boje.

Primarne su boje crvena, žuta i plava. Kao što im naziv govori, to su osnovne boje od kojih međusobnim miješanjem dobivamo **sekundarne** boje, narančastu, zelenu i ljubičastu.

CRVENA + ŽUTA = NARANČASTA

ŽUTA + PLAVA = ZELENA

CRVENA + PLAVA = LJUBIČASTA

Nadalje, miješanjem sekundarnih i primarnih boja dobivamo **tercijarne** boje.

Dodavanjem akromatskih boja kromatskim bojama dobivamo **tonove** kromatskih boja. **Ton** je količina svjetlosti dodana boji, dakle svjetloplava, tamnoplava, još tamnija plava i tako sve do crne. Ton boje, dakle, može biti tamniji ili svjetliji.

Čistoća boje podrazumijeva jarkost, intenzitet, zagasitost i kvalitetu. Dodavanjem sivih tonova nekoj kromatskoj boji ona, osim što se zatamnjuje u tonu,

Vježba 27. Jabuka

Jabuka, jednostavna, prethodno usvojena forma sada se nalazi pred vama kao izazov suočavanja s bojom, različitostima pigmenata i materijala, tako da s lakoćom upoznate svojstva slikanja te različitost pristupa građenju slike. Pri radu vodite računa o prethodno usvojenom sadržaju.

Odabrani predmet promatranja sastoji se u osnovi od crvene, zelene i crne boje. Svjetlost i sjena na jabuci oslikavaju se različito, ovisno o karakteristikama tehnike slikanja.

Suhi pastel se, osim izravnog nanosa pigmenata na papir, utrljava i prstima te skida suhom krpicom, dok je miješanje pigmenata blago i nježno. Dopušta podslikavanje temeljnim bojama te dodavanje detalja pri završetku rada. Bijelom i crnom pastelom možete osjenčati prethodno utisnut pigment vodeći računa o fiksiranju slike parcijalno ili po završetku.

Kolaž pruža mogućnost višestrukog izražaja bojom i plohom. Osim građenja različitih nijansi, papir podnosi kreiranje tekture djelovanjem na njegovu površinu savijanjem i utiskivanjem. Na osnovnoj plohi sistemom građenja boja ostvaruju

